

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/148/2020
Identifikačné číslo spisu:	6118266149
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6118266149.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ Bytové družstvo Hron, so sídlom Čsl. armády 8, Banská Bystrica, 2/ Y. B. N., bývajúca Č. XX, S. S., obaja zastúpení: Mgr. Štefan Lišiak, advokát v Banskej Bystrici, Robotnícka 8, proti žalovanému: BB EXPO spol. s r.o., so sídlom ČSA 12, Banská Bystrica, zastúpený: JUDr. Oskar Chnápko, advokát v Banskej Bystrici, Komenského 3, o vypratanie a vydanie nebytových priestorov, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 16C/32/2018, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. septembra 2019 sp. zn. 14Co/129/2019, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 3. septembra 2019 sp. zn. 14Co/129/2019 a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 23. januára 2019 č. k. 16C/32/2018-140 zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ o vypratanie a vydanie nebytových priestorov a žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým vyšší súdny úradník rozhodne o ich výške.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom z 3. septembra 2019 sp. zn. 14Co/129/2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým rozhodne o výške náhrady trov odvolacieho konania. Konštatoval, že nezistil žiadne vady konania pred súdom prvej inštancie a súd prvej inštancie dospel na základe dostatočne zisteného skutkového stavu k správnym právnym záverom o nedostatku vykonateľnosti žalobného petitu. Rozsudok súdu prvej inštancie preto postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie, ktoré vyvodili z ustanovenia § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Rozhodnutie odvolacieho súdu považujú za nesprávne, súd nesprávnym procesným postupom im znemožnil, aby mohli uskutočňovať

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Uviedli, že odvolací súd sa riadne nevysporiadal s odvolacím dôvodom ak súd prvej inštancie odmietol vykonať dôkaz ohliadkou na mieste samom, ktorú navrhli ako žalobcovia. Súd v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, prečo nevykonával tento dôkaz, aj to ako vec právne posúdil. Takisto odvolací súd nevysvetlil, z akého dôvodu považoval petit uvedený v žalobe za nevykonateľný a taktiež opomenul sa vysporiadať s otázkou zamietnutia dôkazného návrhu žalobcov. Odvolací súd v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia následkov údajnej nevykonateľnosti rozsudku súdu prvého stupňa v dôsledku nesprávneho právneho záveru o nevykonateľnosti tohto rozsudku, sa nezaoberal právnym posúdením veci v otázke opodstatnenosti uplatneného určovacieho nároku, teda nepodrobil odvolaciemu prieskumu právne závery súdu prvého stupňa. Týmto zároveň zaťažil konanie pred ním vadou spočívajúcou v odňatí možnosti žalobcov riadne konať pred súdom, t. j. v odňatí jej možnosti dozvedieť sa právne relevantným spôsobom, čo v odvolacom konaní spochybnené právne posúdenie prvostupňovým súdom bolo alebo nebolo správne. Žiadosti, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp., aby zmenil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu tak, že žalobe žalobcov 1/ a 2/ v celom rozsahu vyhovie.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcov nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je prípustné i dôvodné; v dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, 2 a § 450 CSP).

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10. Výnimkou sú rôzne deficity v dokazovaní, t. j. opomenutý dôkaz, deformný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod. prípadne konajúcimi súdmi neudržateľné prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

11. K hodnoteniu dôkazov súdmi nižších inštancií dovolací súd poukazuje na to, že do práva na spravodlivý proces sa premieta aj zásada voľného dohodnotenia dôkazov, ktorá síce nie je výslovne upravená v ústavnom poriadku, ale má svoj ústavnoprávny rozmer, keďže vyplýva z princípu nezávislosti súdov a sudcov. Táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Porušením práva na spravodlivý proces je nesporné aj situácia, ktorá nerešpektuje pravidlá vymedzujúce proces vyhľadávania, vykonávania a

hodnotenia dôkazov, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktorá vyšla najavo, alebo boli kvalifikovane namietané, ale nižšie súdy ich právne nezhodnotili v celom súhrne posudzovaných skutkových okolností bez toho, aby dostatočným spôsobom odôvodnili ich irelevantnosť.

12. Dovolací súd poukazuje na dovolacie námietky žalobcov 1/ a 2/ uvedené v dovolaní. V zmysle § 420 písm. f) CSP súdy znemožnili žalobcom, aby uskutočnili im patriace procesné práva (ohliadku) v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nevykonali navrhnutý dôkaz a neuviedli dôvodnosť nevykonania tohto dôkazu.

13. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva.

14. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcov je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné a tiež dôvodné. Ak totiž dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí z dovolacieho dôvodu uvedeného v § 420 CSP, potom existencia tohto dôvodu, t. j. existencia niektorej z tzv. zmätočných väd uvedených v tomto ustanovení, znamená nielen splnenie podmienky prípustnosti dovolania, ale zároveň zakladá bez ďalšieho aj jeho dôvodnosť. V dôsledku jeho účinku dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k žalovanému (bod 4) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

15. Uvedená skutočnosť, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd preto uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1, § 450 CSP).

16. Keďže dovolací súd nezistil dôvody na odklad vykonateľnosti, o odklade nerozhodol, navyše predmetný rozsudok bol zrušený.

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania týkajúceho sa dovolania proti tomuto (zrušenému) uzneseniu odvolacieho súdu (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.